

INTEGRACE A PŘEPRACOVÁNÍ DIGITÁLNÍHO OBSAHU

V příběhu...

Blížil se den, kdy měl Tomáš slavit narozeniny. Jeho tři kamarádi, Karel, Milan a Lukáš, se rozhodli, že mu uspořádají oslavu, na kterou jen tak nezapomene. Milan během přípravné schůzky fotografoval, aby vše bylo náležitě zdokumentováno. Nakonec Karel shrnul: „Všechno je vymyšleno, úkoly jsou rozděleny. Zbývá jen poslední krok, a tím je pozvánka na akci.“

Milane, tu děláš TY!“ „Jáááá?“ protestoval Milan. „Vždyť jsem nikdy nic takového nedělal.“ „Fotíš tu jak o život, tak to konečně nějak využij. Pozvánka pro tebe určitě nebude problém,“ uzavřel debatu Karel.

Doma se Milan se svým úkolem svěřil manželce a dětem. „Tohle přece není žádný problém, to je zábava,“ řekla nejstarší dcera a přisedla si vedle otce k počítači. „Podívej se na internet a napiš do vyhledávacího řádku slovo pozvánka... no a teď jen tady vyber nejvhodnější grafický návrh pozvánky, který pak drobně vylepšíš. Vyber si ale takový, který je volně ke stažení.“

Milan během chvílky našel pozvánku, která se mu líbila a stáhl si jí do svého počítače. „Hezky,“ pochválila dcera otce. Teď se podíváme, jaké tu máš grafické programy. Klikni pravým tlačítkem myši na název souboru a dej Otevřít v souboru. Malování? To toho moc nemáš, ale Tobě to bude stačit.“

Otec otevřel soubor v programu Malování. „Co teď?“ zeptal se otec. „Teď klikni na ikonu A a napiš do pozvánky všechny informace, které máš připravené.“ „To je jednoduché“ řekl otec po chvílce práce. „No jasně, to je obyčejné psaní slov“, odvětila dcera. „Teď klikni na vložit a dej tam nějakou fotku.“ Milan vložil do pozvánky fotku Tomáše.

„Ta je dokonalá,“ smála se dcera při pohledu na fotografii Tomáše. „Že?“ pýřil se Milan. „Vlastně to nic není. Stačí jen vědět, kde najít vzor pozvánky a půl je hotovo. Jsi šikulka,“ pochválil dceru a s šibalským úsměvem dodal: „Za odměnu si můžeš vyluxovat svůj pokoj.“

Schopnost přetvářet nebo doplňovat stávající digitální obsah různého formátu (text, obrázky, video, zvuky) editováním a propojováním s novým obsahem. Výsledkem této činnosti je nový, originální obsah, který odpovídá našim požadavkům.

POPIS KOMPETENCE

S vytvořenými digitálními daty (text, foto, video, zvuk) umí jedinec dále pracovat. Tato data zvládne nejen upravit a vylepšit, také je umí integrovat a propojovat, čímž vytváří nový digitální obsah podle svých potřeb. Příkladem může být vložení textu do fotografie nebo do videa, vložení vlastního komentáře do videa nebo vytvoření letáku spojením fotografie a textu.

NEJČASTĚJŠÍ ČINNOSTI

Tvorba textu

Text je psaný projev, který se uplatňuje v komunikaci jako důležitý nástroj pro přenos informací mezi dvěma a více jednotlivci. V digitálním světě je nutné mít k vytvoření textu vhodný program, zpravidla textový editor, který psaní textu usnadňuje (např. kontrolou pravopisu, využíváním klávesových zkratk atp.).

Texty lze psát i do dalších komunikačních programů a aplikací (e-mail, SMS, poznámky, chaty, ...), do řady z nich lze přidat i fotografie. Existují také nástroje pro převod hlasu na psaný text.

Vyplňování elektronických formulářů

S elektronickými formuláři se nejvíce setkáváme při styku s úřady a institucemi, při objednávání na internetu, během cestování, přihlašování do různých internetových skupin atp. Elektronické formuláře usnadňují nejen vyplňování, ale i následné zpracování získaných dat.

Počítání jednoduchých příkladů

Základní výpočty, zejména základní aritmetické operace, mezi které patří sčítání, odčítání, násobení a dělení, potřebuje čas od času každý. Dříve k tomu stačila kalkulačka, která je dnes součástí všech mobilních telefonů, tabletů i počítačů. V případě složitějších, početnějších nebo opakujících se výpočtů nahrazují kalkulačku tabulkové procesory, ve kterých se provádí výpočty mnohem snadněji. Stejně jako v případě textových editorů i zde jsou výrazným pomocníkem klávesové zkratky.

Tvorba digitálních fotografií

Fotografie je obraz reality zachycený na fotocitlivém materiálu pomocí světla. Digitální fotografie je obraz, na němž je realita převedena do bodového rastru. Digitální fotografie jsou pořizovány prostřednictvím digitálních fotoaparátů, které existují

buď jako samostatné zařízení, nebo jsou součástí mobilního telefonu či tabletu. Díky dostupnosti těchto zařízení má téměř každý možnost kdykoliv fotografovat.

Tvorba grafických materiálů

Kvalitně zpracovaný vzhled dokumentu dokáže zaujmout uživatele a přitáhnout k prezentovanému tématu pozornost. Může se jednat o různé inzeráty, pozvánky, ale i online pohlednice nebo vánoční přání.

Grafický design se řídí svými základními principy, zohledňuje efektivní využití prostoru, barev a písma, popřípadě vložení fotky či obrázku. Dnes již existuje řada volně dostupných programů, které dovedou pomocí pár příkazů vytvořit grafiku v podstatě „za vás“. Stačí zadat například text a fotografii a za okamžik vám zvolený editor nabídne rovnou několik řešení grafického uspořádání.

Tvorba videí

Video je technologie, která slouží k zachycení, zaznamenávání, přehrávání, přenosu a obnově pohyblivých obrázků. S rozvojem a dostupností digitálních technologií může natáčet video každý, kdo má videokameru, ať už jako samostatný přístroj, nebo ve svém mobilním telefonu. Díky snadné dostupnosti se video stalo součástí běžného života. Ke sdílení videí s dalšími uživateli můžeme použít e-mail, chatové aplikace či sociální sítě, u větších souborů např. YouTube.

Tvorba prezentací

Obrázky, fotografie, texty či jiné výtvary lze prezentovat prostřednictvím speciálních programů a mobilních aplikací (např. Powerpoint, Photo Collage atd.). Výsledek našeho snažení

můžeme následně promítnout na monitoru, na zdi (s data-projektorem) či sdílet v online prostředí s přáteli.

Záznam zvuku

Jedná se zpravidla o audiozáznam, který vzniká nahráváním do zařízení (mobilu, tabletu, počítače) a lze jej z tohoto či jiného zařízení reprodukovat. Předmětem záznamu mohou být mluvené poznámky, řeč, hudba, zpěv nebo třeba nahrávky zvuků ptáků apod.

ÚROVNĚ KOMPETENCE

0

-

1

Umí vytvořit soubory obsahující různé typy médií (text, obrázky, video, zvuky). Dokáže stáhnout obrázky z internetu do svého úložiště. Umí vložit text do jazykového překladače a zkopírovat výsledný překlad.

2

Dokáže vyhledávat digitální obsah, který může použít pro tvorbu vlastního digitálního díla. Dokáže upravit, upřesnit, vylepšit a integrovat nový obsah (informace, poznatky, znalosti) do stávajícího digitálního obsahu, a tím vytvořit originální a relevantní obsah.

3

Dokáže propojovat různé služby dohromady takovým způsobem, aby spolu vytvářely funkční celek. Umí vytvořit video s texty, titulky, hudbou atp.

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

POČÍTAČ

NOTEBOOK

TABLET

MOBILNÍ TELEFON

DIGITÁLNÍ FOTOAPARÁT, VIDEOKAMERA

TISKÁRNA

PROGRAMY A ZDROJE

Textové procesory • Microsoft Word, Google Doc, Pages, Write, Open Office

Textové procesory jsou programy, které slouží k editaci nej-různějších dokumentů. Nabízejí různé možnosti úpravy textu, k nimž patří typ, velikost, barva a řez písma (kurzíva, podtržení, tučné písmo), stylů a vzhledu (zarovnání, odrážky, mezery atp.). Editory umožňují mnohem více než jenom zpracovávat text. S jejich pomocí můžete automatizovat tvorbu obsahu, přidávat komentáře, dělat revize, vkládat obrázky nebo je přímo v edito-ru vytvářet, vkládat tabulky a grafy či propojovat dokumenty. Pomocí klávesových zkratk lze automatizovat práci.

Tabulkové procesory • Microsoft Excel, Google Tabulky / Google Sheets, Numbers, Calc

Jedná se o počítačový program zobrazující data ve dvojroz-měrné tabulce a obsahující vzorce, které pracují s těmito daty. Umí provádět základní matematické operace (sčítání, odčítá-ní, násobení a dělení) a navíc jsou vybaveny i mocnými mate-matickými, statistickými i databázovými funkcemi. Z tabulek se dají vytvářet přehledné dynamické grafy, které se mění v závislosti na údajích v tabulkách. Kromě toho je možné nechat si zobrazit pouze vybrané údaje (tzv. filtrování), řadit je podle různých kritérií, vytvářet přehledné souhrny atp. Zprvu byly tabulkové procesory využívány zejména ve finančnictví, proto byly první verze vybaveny zejména funkcemi vhodnými na finanční výpočty, dnes se však dají využít k širokému množ-ství výpočtů a zpracování dat.

Programy pro tvorbu prezentací • Microsoft Powerpoint, Google Slides, Prezi, Keynote

Procesory pro kombinování textových a obrazových doku-mentů, zpravidla do podoby sekvencí (několika za sebou jdou-cích obrazovek/snímků). Základem je editace textu, vkládání obrázků, odkazů, rozvržení obsahu na jednotlivých snímcích, případně nastavení animovaných přechodů mezi snímky (sli-dy) při přehrávání. Do prezentací lze vkládat obrázky, videa, zvukové záznamy či vytvářet jednoduché animace.

Poznámky • Google Keep, OneNote, WeNote, Evernote, Google Tasks

Při tvorbě poznámek využijeme různé aplikace, díky nimž poznámky rychle zaznamenáme. Poznámky se dají barevně rozlišovat, můžeme k nim vkládat obrázky, nahrát hlasovou poznámku nebo vytvářet „odškrtačiv“ seznamy. Veškerý ma-teriál můžeme snadno uspořádat k poznámkám lze přiřadit štítky, které ulehčují pozdější vyhledávání.

Video editory • Adobe – Premiere, Animate, After Effects, Pinnacle Studio, Sony Vegas, Windows Movie Maker, Davinci Resolve, Camtasia Studio, iMovie, KIZOA

Dalším typem programů pro úpravu multimediálních výtvo-rů jsou video editory, s jejichž pomocí můžeme upravovat video-soubory. K nabízeným úpravám patří například stříh, přidání hudby či grafické a další efekty.

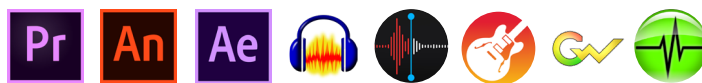
Foto editory • Adobe – Photoshop, Lightroom, Bridge, Zoner Photo Studio, GIMP, Lunapic, Pixlr.com

Stále oblíbenějším produktem, který ocení nejen profesionální fotografové, jsou tzv. foto editory. Ty umožňují pořízené foto-grafie dále vylepšit, oříznout, zesvětlit, tónovat, kombinovat s jinými obrázky nebo výřezy, retušovat a dále s nimi pracovat. Foto editory naleznete ve všech formách, zpoplatněné i zda-rma (freeware), verze ke stažení i online (pracuje se s nimi přímo v prohlížeči, není nutná instalace na počítač), verze pro počítač či mobilní zařízení.

Grafické editory • Adobe – Photoshop, Illustrator, Photopea, GIMP, Canva

Grafické editory jsou programy, které používáme například pro návrh tiskovin nebo digitální grafiky. Každý grafický edi-tor má své vlastní prostředí a obsahuje různé nástroje, kte-ré se liší podle zaměření daného programu, například práce s bitmapovou grafikou (editování fotografií, digitální kresba) či vektorovou grafikou nebo programy pro tvorbu 3D grafiky.

Audio editory • Adobe – Premiere, Animate, After Effects, Audacity, Voice Memos, GarageBand, GoldWave, Nero Wave Editor

Ke zpracování zvuku slouží audio editory. Ty zpracovávají zvukovou stopu, umožňují záznam, stažení zvukového souboru, editaci a zpracování upraveného zvukového záznamu do po-doby, která je určena pro poslech, další zpracování (například ve video editoru) nebo pro publikaci na webových stránkách.

SMS a MMS

SMS (Short Message Service) je krátká textová zpráva, která se posílá ve většině případů prostřednictvím mobilních tele-fonů. Pomocí MMS (Multimedia Messaging Service) je možné posílat kromě textu i obrázky, hlasovou nahrávku a videa (jako prostřednictvím e-mailu).